

Försvarsutskottets yttrande

1980/81:7 y

över proposition 1980/81:131 om vissa varvsfrågor m. m. jämte motionerna 1980/81:2119 och 2121, såvitt rör Karlskronavarvet AB

Till näringsutskottet

Näringsutskottet beslöt den 12 maj 1981 att bereda försvarsutskottet tillfälle att avge yttrande över de delar av proposition 1980/81:131 om vissa varvsfrågor m. m. jämte motioner som rör Karlskronavarvet AB.

Utskottet

Karlskronavarvet har en bekymmersam beläggningssituation och vidtar åtgärder för att anpassa sig nedåt till en tillverkningsvolym som motsvarar 0,75 miljoner produktionstimmar per år. Enligt proposition 1980/81:131 överväger regeringen olika åtgärder för att förbättra möjligheterna för varvet att uppnå denna tillverkningsvolym. För finansiering av sådana åtgärder föreslår regeringen att 100 milj. kr. skall anvisas på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1980/81.

I motion 1980/81:2119 (fp, m, c) hävdas att all nytillverkning och alla reparationer för marinen bör ske vid Karlskronavarvet.

Motion 1980/81:2121 (s) gäller bl. a. utvecklingen vid Karlskronavarvet. Enligt motionärerna bör varvet ges ytterligare tid för sin marknadsbearbetning och omorientering.

Försvarsutskottet underströk för ett år sedan i ett yttrande till näringsutskottet (FöU 1979/80:4 y) att Karlskronavarvet har stor betydelse för den svenska marinen, inte minst vid mobilisering och i krig. Varvets beställningar från marinen var vid den tiden inte tillräckliga för att upprätthålla sysselsättningen och behålla varvets kompetens som marint nybyggnads- och underhållsvarv. Försvarsutskottet lämnade vissa synpunkter och förslag som näringsutskottet och riksdagen anslöt sig till (NU 1979/80:69, rskr 1979/80:405). På näringsutskottets förslag uttalade riksdagen bl. a. att regeringen har ett särskilt ansvar för sysselsättningen vid Karlskronavarvet.

Som framgår av propositionen och de båda motionerna har Karlskronavarvet nu ett beställningsläge som är mycket bekymmersamt. Detta gäller framför allt arbeten för plåtfartyg. Särskilt påtagligt är att företaget, trots beräknad minskning av tillverkningskapaciteten, har stor ledig kapacitet mellan leveransen av minfartyget Carlskrona och förväntade arbeten på ubåtar typ A 17.

Enligt vad försvarsutskottet har inhämtat ger det i propositionen föreslagna medelstillskottet för Karlskronavarvet inte tillräcklig handlings-

frihet för regeringen att besluta om stödbeställningar för marinens räkning. Inom försvarsmakten tas nu med hög prioritet fram underlag för beställning av några fartygsenheter som motsvarar angelägna behov och relativt snart ger Karlskronavarvet sådan sysselsättning att inte ytterligare varsel om uppsägning måste lämnas till personal vid varvet. Arbetena med sådana fartyg, inom en kostnadsram av 450 milj. kr., skulle ge betydande sysselsättning vid varvets plåtverkstad under åren 1982–1986.

Utskottet har tagit del av föreliggande beslutsunderlag och inhämtat synpunkter från regeringskansliet. Det står klart att effektiva åtgärder för att stödja Karlskronavarvet bör innefatta beställningar för försvarsmaktens räkning. Medel för vissa beställningar beräknas stå till förfogande inom utgiftsramen för det militära försvaret. Medelstillgången behöver dock klarläggas ytterligare. I avvaktan bl. a. härpå har överbefälhavaren ännu inte tagit ställning i ärendet. Tillgängliga försvarsmedel kommer av budgettekniska skäl inte att kunna utnyttjas för fartygsbeställningar utan ytterligare beställningsbemyndiganden.

Utskottet tillstyrker regeringsförslaget om medel för sysselsättningsfrämjande åtgärder vid Karlskronavarvet. I enlighet med den beslutade inriktningen för varvet bör sådana åtgärder till huvuddelen avse marina objekt. För att ge regeringen handlingsfrihet att efter sin prövning medge beställningar vid varvet för försvarsmaktens behov bör riksdagen ge regeringen ett beställningsbemyndigande av samma storlek som varvsstödet, dvs. om 100 milj. kr. Bemyndigandet bör lämnas på tilläggsbudget under anslaget Marinförband: Materielanskaffning. Regeringen får därmed möjlighet att under sommaren 1981 medge inledande beställningar vid varvet om sammanlagt 200 milj. kr. Om riksdagen ger regeringen denna möjlighet ligger detta i linje med önskemålen i de båda motionerna.

Utskottet kan däremot inte tillstyrka att riksdagen beslutar i enlighet med yrkande 2 i motion 1980/81:2119.

Stockholm den 14 maj 1981

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Eric Holmqvist (s), Gunnar Björk i Gävle (c), Gudrun Sundström (s), Hans Lindblad (fp), Gunnar Oskarson (m), Åke Gustavsson (s), Evert Hedberg (s), Göthe Knutson (m), Karl-Erik Svartberg (s), Anders Gernandt (c), Holger Bergman (s), Eric Hägelmark (fp), Eivor Nilson (c) och Ralf Lindström (s).

Avvikande mening

Eric Holmqvist, Gudrun Sundström, Åke Gustavsson, Evert Hedberg, Karl-Erik Svartberg, Holger Bergman och Ralf Lindström (alla s) anser att den del av utskottets anförande som på s. 2 börjar "Utskottet har tagit del" och slutar "de båda motionerna" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner det anmärkningsvärt att regeringen vid beredning av varvspropositionen vad avser Karlskronavarvet inte närmare övervägt förutsättningarna för tidigareläggning av marina beställningar och andra åtgärder som vore ägnade att underlätta den omställning som varvet genomgår och som drabbar sysselsättningen.

Utskottet tillstyrker regeringsförslaget om medel för sysselsättningsfrämjande åtgärder vid Karlskronavarvet. I enlighet med den beslutade inriktningen för varvet bör sådana åtgärder till huvuddelen avse marina objekt. För att ge regeringen ökade möjligheter att efter prövning medge beställningar vid varvet för försvarsmaktens behov bör riksdagen ge regeringen ett beställningsmyndigande om 50 milj. kr. Genom omdisponering av tidigare givna bemyndiganden bör enligt utskottets mening ytterligare uppskattningsvis 50 milj. kr. kunna användas för här avsedda beställningar. Därmed skulle för ifrågavarande ändamål uppnås ett bemyndigandebelopp av samma storlek som varvsstödet, dvs. 100 milj. kr. Det nya bemyndigandet bör lämnas på tilläggsbudget under anslaget Marinförband: Materielanskaffning. Regeringen får därmed möjlighet att under sommaren 1981 medge inledande beställningar vid varvet om sammanlagt 200 milj. kr. Om riksdagen ger regeringen denna möjlighet ligger detta i linje med önskemålen i de båda motionerna.

